

[Stinus]

tigt eller forkert – klart og utvetydigt lade både vor egen forsvarskommando og NATO forstå.

Det radikale venstre udelukker ikke, at NATO-strategien skal ændres. Vi ser endda et behov herfor, men det går i en ganske anden retning end Airland Battle 2000. Det bliver der i øvrigt lejlighed til at drøfte senere i dag.

Ifølge de oplysninger, der er kommet frem om Airland Battle 2000, bevæger planerne sig også langt uden for NATOs geografiske mandat. Det er i god overensstemmelse med nylige udtalelser af den amerikanske forsvarsminister, Caspar Weinberger, som har fastslået – her citeret fra Berlingske Tidende den 9. marts – at »NATO må forberede og planlægge fremskudte aktioner uden for Europa for at kunne forsvare Europa mere effektivt end blot langs NATO-landenes grænser«.

Den amerikanske forsvarsminister giver her udtryk for synspunkter, som ikke alene er i overensstemmelse med Airland Battle 2000-doktrinen, men rækker langt ud over det fundament, hvorpå hele NATO-samarbejdet bygger. Det kan vi ikke forholde os politisk passivt eller ligeegyldigt til. Dette er ikke, heller ikke på det forberedende stade, et rent militært spørgsmål, så for det radikale venstre er det ikke nok, at forsvarsministeren, som i går i spørgetiden, affærdigende siger, at dette bygger på rene spekulationer, og at der ikke er nogen planer, og at NATOs ansvarsområde er defineret. Den amerikanske forsvarsminister er jo ikke en hr. hvem som helst.

Atlantpagten er en forsvarsalliance. Det er vigtigt at understrege dette ikke blot over for NATO-landenes egne befolkninger, hvor der kan være behov for det nu og da, men også over for den potentielle angriber, Sovjetunionen, og dens allierede. Allerede i dag har det radikale venstre sine stærke tvivl om, at NATO af Sovjetunionen og dens allierede opfattes som en forsvarsalliance. Vi tror faktisk, at Sovjetunionen er akkurat lige så bange for USA og NATO, som vi er det for Sovjetunionen og Warszawapagten. Det er denne gensidige frygt, som er selve baggrunden for den vanvittige oprustning, der finder sted, og ingen af parterne er parat til at anerkende, at den anden parts frygt er berettiget, endstige begrundet.

Hvordan tror man at en ny NATO-doktrin, som vil sætte NATO i stand til at udføre offensive aktioner et godt stykke inde i Østeuropa, bliver opfattet af Sovjetunionen og af de øvrige Warszawapagtlande? Den vil givetvis øge frykten og helt sikkert være med til at øge den samhørighed inden for Warszawapagten, som måske ellers ikke er så stærk endda. Er det, hvad vi ønsker at være med til? Og så kan vi nok så meget sige, at NATO er en forsvarsalliance. Det er ikke uden betydning, hvordan den opfattes hjemme og ude.

Derfor skal vi have debatten om disse planer – tanker, skitser, overvejelser, eller hvad det nu er – om en ny, offensiv strategi for NATO nu i løbet, så de kan blive manet effektivt i jorden, så de militære kræfter, som måtte være interesserede i deres videre udvikling, forstår, at det ikke vil være til nogen nytte at fortsætte, kun tidsspilde og endda farligt tidsspilde.

Vi har i det radikale venstre en vis aversion mod grupper, som inden for NATO sidder og lægger planer. Det skal ikke overses, at det netop var en mindre planlægningsgruppe, den såkaldte High Level Group, som af forsvarsministrene i NATOs atomplanlægningsgruppe i efteråret 1977 fik til opgave at udforme moderniseringsplaner for INF-våbnene i Europa, og at det var rapporten fra denne gruppe, som den 12. december 1979 førte til NATOs ulyksalige dobbeltbeslutning. I den 2-årige forberedende fase, som gik forud for den endelige beslutning, blev folketinget ikke inddraget i nogen form for orientering eller diskussion. Folketinget fik i realiteten kun mulighed for at tage stilling til en fuldbyrdet kendsgerning. Det ønsker det radikale venstre ikke skal ske igen.

I øvrigt kan denne tys-tys-måde at planlægge på kun være med til at undergrave den folkelige opbakning bag NATO-samarbejdet, hvilket ikke er uden betydning i et demokratisk samfund.

Thoft (SF):

Må jeg som ordfører for SF takke forsvarsministeren for redegørelsen. Jeg bemærkede, at forsvarsministeren på disse 14 dage på dette punkt er blevet mere nuanceret. Vi fik dog i dag en lille smule at vide om de nye strategier.